

Nr 77

Av herr Thylén m. fl., *angående rätten för arbetsgivare till återlån ur allmänna pensionsfonden.*

(Lika lydande med motion nr 43 i Första kammaren)

Krav på liberalare regler för återlån ur AP-fonderna har framförts tidigare bl. a. genom motioner till riksdagen. Då de nu gällande reglerna varit gällande i sex år, torde tillräckliga erfarenheter ha vunnits för att möjliggöra utredning av ett förbättrat återlåningsförfarande. Stor enighet synes också råda om att de nuvarande reglerna ej är ändamålsenliga.

När den allmänna tilläggs pensioneringen genomfördes fastslogs principen om att en betydande del av fondmedlen i form av återlån skulle gå tillbaka till dem som erlagt avgifterna. Vidare förutskickades i propositionen att ett inlemmande av företagarna i tilläggs pensioneringen kunde föranleda modifieringar i kommittéförslaget.

Det har visat sig att möjligheterna till återlån inte har utnyttjats i den utsträckning man kunnat vänta sig. Redovisningen av fondernas placeringar visar att återlånen till särskilt de mindre företagen varit av synnerligen liten omfattning. Anledningen härtill torde vara de ytterst begränsade nu gällande reglerna. Enligt dessa får kreditinrättningarna låna pengar i fonden under förutsättning att de i sin tur utlånar motsvarande belopp till den som erlagt pensionsavgift och att den erlagda avgiften uppgår till minst dubbelt så mycket som lånet. Endast det närmast föregående årets avgift får tillgodoräknas, och det återlånade beloppet får ej understiga 500 kr. Detta betyder att om de för ett år inbetalda pensionsavgifterna inte uppgår till 1 000 kr., kan återlån ej beviljas.

Dessa regler minskar väsentligt värdet av återlånemöjligheterna för en kategori företag som redan tidigare intagit ett ogynnsamt läge på kreditmarknaden. Särskilt för detaljhandeln, vilken under den omfattande strukturomvandling som nu pågår och med dess begränsade möjligheter till in-teckningslån är i stort behov av rationella krediter, skulle en förändring av reglerna vara av stor betydelse. De förändringar som i första hand bör komma i fråga är följande:

1. Rätt att ackumulera upp till fem års återlånemöjligheter.
2. En vidgning av återlånemöjligheterna upp till 75 % av avgiftsbeloppet.
3. En utsträckning av amorteringstiden för återlånen från nuvarande 10 till 20 år.

Kravet på möjligheter att ackumulera flera års avgifter är främst avsett att tillgodose de mindre företagens intressen. För ett mindre företag uppgår i regel de för ett år inbetalda avgifterna inte till så betydande belopp att ett återlån ter sig meningsfullt. Rätten till ackumulering under föreslagna fem år skulle innebära en markant förbättring för många mindre företag, då dessa härigenom erbjudes en rationell kreditmöjlighet. Med i stort samma motivering underbygges kravet på återlånemöjlighet intill 75 % av inbetalda avgifter. Vi föreslår därför en sådan ändring av reglementet för allmänna pensionsfondens förvaltning att återlånemöjligheterna skall få ackumuleras fem år samt att återlån skall få ske intill 75 % av inbetalda avgifter. Vi föreslår samtidigt att övriga i ovanstående framförda förbättringsförslag göres till föremål för utredning. Dessa våra krav måste ses mot bakgrunden av att det svenska näringslivet är utsatt för stora påfrestningar i samband med anpassningen till en lägre självfinansieringsgrad. Särskilt utsatt för de starkt försämrade möjligheterna till självfinansiering är de mindre företagen, vilkas utrymme på kreditmarknaden inte står i relation till deras betydelse för välståndsutvecklingen.

Anspråken på kreditmarknaden är i dag mycket stora och kan under över-skådlig framtid förväntas bli skärpta ytterligare. Kan inte dessa anspråk tillgodoses, riskerar vi en minskning av den ekonomiska framstegstakten. Det måste därför ses som angeläget att de ökade resurser som skulle frigöras vid ett genomförande av våra förslag ställes till kreditmarknadens förfogande.

Med stöd av ovanstående hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa dels om förslag till sådan ändring av reglementet för allmänna pensionsfondens förvaltning att arbetsgivare erhåller möjlighet att för återlån få utnyttja de ATP-avgifter som inbetalats under loppet av de fem senast förflutna åren och att återlån skall få ske upp till 75 % av inbetalda avgifter;

dels om en utredning rörande utsträckande av amorteringstidens längd för återlån till 20 år.

Stockholm den 18 januari 1966

B.-O. Thylén

Hans Nordgren

Tage Magnusson

i Borås

Filip W. Fridolfsson

Gunnar Oskarson